

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1069/2014
24.09.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у парници тужилаца ЗЗ З. из С., коју заступа дипломирани правник К.Т., А.Д. П. к. С. С. Холдинг ЦО, кога заступа Б.К., адвокат у Н.С. и тужиоца В. С. С. из С., коју заступа М.К., адвокат у Н.С., против тужених Републике Србије, коју заступа Државни јавни правобранилац и Града Сомбора, кога заступа Градски јавни правобранилац Сомбор, ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиоца АД П. к. С. С. Холдинг ЦО, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 3158/13 од 26.02.2014. године, у седници већа одржаној 24.09.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца АД П. к. С. С. Холдинг ЦО из С., против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 3158/13 од 26.02.2014. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду број Гж 3158/13 од 26.02.2014. године тако што се жалба тужених одбија и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Сомбору број П 719/10 од 24.05.2013. године у односу на тужиоца АД П. к. С. С. Холдинг ЦО из С. у делу којим је усвојен његов тужбени захтев и у делу којим је одлучено о трошковима поступка утолико што тужилац није солидарно дужан да са осталим тужиоцима надокнади туженима трошкове првостепеног и жалбеног поступка.

У преосталом делу ревизија тужиоца **СЕ ОДБИЈА**.

Образложење

Основни суд у Сомбору је пресудом број П 719/10 од 24.05.2013. године делимично усвојио тужбени захтев тужилаца, па је утврдио да су тужиоци корисници пословних објеката изграђених на непокретности која је уписана у листу непокретности број ... К.О. С. 1, парцела број ..., и то ЗЗ З. С. етаже „Д“ у површини од 525,81 м², тужилац ПК С. Холдинг ЦО етаже „А“ у површини од 703,28 м² и тужилац В. с. С. етаже „Б“, у површини од 509,17 м², етаже „Ц“, у површини од 62,64 м², а што су тужени дужни да трпе, с тим да се упис изврши у РГЗ СКН С., након правноснажности пресуде. Део тужбеног захтева тужилаца за утврђење преко досуђених права

коришћења, па до траженог права власништва на описаним непокретностима, се одбија. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж 3158/13 од 26.02.2014. године усвојио жалбе тужених, па је наведену пресуду Основног суда у Сомбору преиначио у побијаном усвајајућем делу (други став изреке) тако што је одбио тужбени захтев којим су тужиоци тражили да се утврди да су корисници пословних објеката изграђених на непокретности ближе описаним у изреци као и у делу одлуке о трошковима поступка из четвртог става изреке, тако што је обавезао тужиоце од првог до трећег реда да туженима солиарно накнаде трошкове првостепеног поступка и то туженој Републици Србији у износу од 27.000,00 динара, а тужиоцу Граду Сомбору у износу од 98.250,00 динара, у року од 15 дана. Жалбе тужилаца ЗЗ З. и АД ПК С. С. Холдинг ЦО се одбијају и првостепена пресуда у побијаном одбијајућем делу из става три изреке потврђује. Обавезани су тужиоци од првог до трећег реда да туженом граду Сомбор солидарно накнаде трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара, у року од 15 дана. Тужиоцу ЗЗ З. се не досуђују трошкови жалбеног поступка и одбијен је захтев тог тужиоца за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против пресуде Апелационог суда у Новом Саду, тужилац АД П. к. С. С. Холдинг ЦО је изјавио посебну ревизију на основу члана 395. ЗПП због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Апелациони суд у Новом Саду је решењем број РЗ 227/14 од 25.08.2014. године предложио Врховном касационом суду одлучивање о изјављеној ревизији као изузетној, против пресуде Апелационог суда у Новом Саду број Гж 3158/13 од 26.02.2014. године на основу члана 395. ЗПП.

Врховни касациони суд је прихватио оцену Апелационог суда у Новом Саду, јер одлука другостепеног суда којим је одбијен тужбени захтев ревидента одступа од судске праксе у погледу преноса права коришћења на непокретностима између Радних организација у оквиру истог СОУР-а (применом Закона о удруженом раду) и да је потребно уједначавање судске праксе у погледу тумачења и примене права.

Одлучујући о ревизији тужиоца на основу члана 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. сада важећег Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр.72/11 и 55/2014), Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Утврђено је да су тужиоци правни следбеници радних организација које су биле у саставу СОУР ПК С.. Поред ових радних организација (правних претходника тужилаца), у саставу истог СОУР ПК С. била је и Радна организација Живинарство С. из С., која је на седници радничког савета 27.06.1986. године донела одлуку о престанку производње и промета и предаје основних средстава без накнаде радним

организацијама које су биле у саставу СОУР ПК С.. Радна организација ПП С. је била уписана у листу непокретности број ... К.О. С. 1 као носилац права коришћења на земљишту у државној својини, док су објекти били у друштвеној својини. Решењем привредног одељења Вишег суда у Сомбору број Ст 1/87 од 25.12.1987. године је утврђено да се неће отворати поступак стечаја на стечајним дужником РО Живинарство С., јер су средства дужника незнатне вредности, да ће се трошкови поступка стечаја намирити из средстава дужника, а средства дужника која евентуално остану после намирења трошкова стечајног поступка ће се предати Општини Сомбор без преузимања обавезе као и да се поступак стечаја над стечајним дужником закључује. У образложењу решења је наведено да је средином 1986. године одлуком радничког савета СОУР ПК С. обављена организациона трансформација дужника уз пренос средстава ради рада и уз преузимање радника од стране РО Г. ООУР ПП Р., ОУР ПП С. и ООУР ПП Ч.. Тужилац ЗЗ З. је почетком 2008. године поднео захтев ради преноса права својине са ПП С. на данашње тужиоце. Тај захтев је одбијен од стране РГЗ СКН С. на које је ЗЗ З. изјавила жалбу, па је другостепени орган поништио то решење. РГЗ СКН С. је донео решење 22.07.2008. године којим је ПП С. као носилац права коришћења на земљишту и носилац права друштвене својине на објектима на непокретностима уписаним у лист непокретности број ... К.О. С. 1, парцела број и уписано право својине на објектима у корист Републике Србије на основу решења РГЗ Београд број 952-02-996/08 од 01.12.2008. године. Тим другостепеним решењем од 01.12.2008. године је измењено првостепено решење само утолико што су у диспозитиву решења речи „у корист Републике Србије“ замењене речима „државна својина РС, корисник Општина Сомбор“.

Садашње стање је: на парцели број ... земљиште уз зграду – објекат површине 14 ара и 44м² и њива прве класе површине 81 ар и 79м², уписана у лист непокретности број... К.О.С. 1 у корист Републике Србије са корисником ЈКП Е. са ПО С.. Стамбена задруга С. је на захтев тужилаца у мају 2002. године израдила План етажне деобе стамбено-пословних објеката на парцелама број Тужиоци су поднели захтев РГЗ СКН С. за укњижбу етажних власника, али је тај захтев решењем од 18.10.2004. године одбијен са образложењем да је у листу непокретности број ...К.О. С. 1 као носилац права својине уписан С. С., па је подносиоцу захтева достављен позив да допуни документацију и достави доказ о правном следбеништву иза С. С. и доказ о стицању права својине на пословно стамбеној згради саграђеној на наведеним парцелама. Како тужиоци по том захтеву нису поступили, захтев за укњижбу права својине је одбијен.

Након одлуке радничког савета РО С. из 1986. године када је имовина те радне организације прешла без накнаде на правне претходника данашњих тужилаца, они су ушли у посед објеката и у њима се задржали сходно плану етажне деобе који је касније изградила стамбена задруга. Тужиоци дуги низ година плаћају порез на имовину за грађевинске објекте и накнаду за коришћење грађевинског земљишта на предметним некретнимама.

ЈКП Е. С. је са тужиоцима 14.09.2007. године потписала писмо о намерама којим је констатовано да су тужиоци ПК С. и ЗЗ З., власници, односно носиоци права коришћења на грађевинским парцелама ... и да ће се када се за то стекну услови извршити продаја предметних некретнина или давања у закуп на 99 година у корист ЈКП Е. у циљу изградње новог постројења и управне зграде ЈКП Е.. У новембру

2009. године ЈКП Е., обавештава ЗЗ З. да је Градска управа, Одељење за комуналне послове донело решење којим се дозвољава рушење објеката који се налазе на парцели број Како је град Сомбор тада већ пренео право коришћења те парцеле на ЈКП Е., она је од ЗЗ З. тражила да у року од осам дана ослободи објекте од лица и ствари, јер се у њима налази без правног основа. ЗЗ З. се иселила из објеката и ти објекти су порушени. Та чињеница је евидентирана у РГЗ СКН С..

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је делимично усвојио тужбени захтев тужилаца и утврдио је да су тужиоци корисници наведених некретнина, а одбио је захтев за утврђење права власништва са образложењем да тужиоци траже утврђење права које РО С. није имао и није могао ни тужиоцима да пренесе.

Апелациони суд је одлучујући о жалбама тужених заузео другачији правни став, па је одбио тужбени захтев. Навео је у образложењу да нема услова за дериватни пренос права, јер нема ваљаног правног основа – уговора или самоуправног споразума предвиђен чланом 246. став 1. Закона о удруженом раду (погрешно означен као члан 204.) који је важио у време доношења одлуке Радничког савета С. од 27.06.1986. године и који представљају начин преноса друштвеног средства без накнаде, а који се обавезно закључују у писменом облику, јер су у супротном ништави. Наведено је да током поступка тужиоци нису пружили доказ да је између РО Живинарство С. С. и правних претходника тужилаца закључен било уговор, било самоуправни споразум у законом прописаној форми, а одлука радничког савета од 27.06.1986. године не може да послужи као основ стицања права у ситуацији када се из те одлуке не види која средства су у ком друштвеном субјекту пренети, нити је сачињен деобни биланс приликом престанка постојања ПИК С. РО Живинарство С. С.. Апелациони суд је оценио да нема услове ни за стицање права по основу одржаја зато што због недостатка ваљаног правног основа – уговора или самоуправног споразума, тужиоци немају закониту државину на спорним пословним објектима, за стицање права коришћења, а немају ни савесну државину на предметним некретнинама, јер је решењем катастра од 18.10.2004. године, одбијен њихов захтев за упис етажне деобе са образложењем да је као носилац права уписан С. С., чиме су они недвосмислено стекли сазнање да непокретности које држе нису њихове. Како од одлуке радничког савета из 1986. године до 2004. године није прошао законом предвиђених 20 година савесне државине, не стичу се услови за стицање права власништва по правном основу одржаја, према члану 28. став 4. у вези са чланом 72. Закона о основама својинскоправних односа.

Основано ревидент указује да није правилно примењено материјално право.

Чланом 242. Закона о удруженом раду („Службени лист СФРЈ“ бр. 53/76) је било прописано да су друштвена средства у правном промету осим када закон предвиђа да је њихов промет ограничен или да су ван промета. Чланом 243. је било прописано да друштвено-правна лица имају право да у правном промету друштвеним средствима закључују самоуправне споразуме и уговоре и врше друге правне послове и радње у оквиру своје правне способности (у даљем тексту право располагања). У остваривању права располагања друштвеноправна лица преносе друштвена средства на друга друштвено-правна лица, прибављају средства у друштвену својину подносилаца

права својине, отуђују друштвена средства из друштвене својине, дају друштвена средства на привремено коришћење, замењују друштвена средства и по другим основима располажу друштвеним средствима. Чланом 524. је било прописано да раднички савет радне организације сачињавају делегати радника основних организација у њеном саставу и делегати радне заједнице непосредно изабрани на начин и по поступку који су утврђени самоуправним споразумом о удруживању или Статутом и законом. У радничком савету радне организације мора бити заступљена свака основна организација у њеном саставу најмање са једним делегатом (став 1. и 2.).

У време примене Закона о удруженом раду, Раднички савет РО Живинарство С. С. је донео 27.06.1986. године одлуку којом су сва његова основна средства (између осталог и спорне непокретности), предата без накнаде радним организацијама које су пословале у саставу ПК С. из С. и на тај начин је извршено дозвољено располагање друштвеним средствима. Привредно одељење Вишег суда у Сомбору у поступку стечаја над стечајним дужником СОУР ПК С. РО Живинарство С. из С. је утврдио да није отворен поступак стечаја над стечајним дужником, јер су средства дужника која би ушла у стечајну масу била незнатне вредности. Утврђено је да је у време доношења одлуке Радничког савета, РО Живинарство С. била део сложеног система ПК С. који је био организован као СОУР (предузеће у друштвеној својини). Овом одлуком радничког савета, правним претходницима тужилаца пренето је без накнаде основно средство Радне организације Живинарство С. С. и то правном претходнику ревидента имовина која је у каснијем плану етажне деобе означена као етажа „А“ објекат А и објекат Б укупне површине 708,35 м². На тој имовини ревидент је стекао право управљања, коришћења и располагања и налази се у његовом непрекидном поседу од одлуке Радничког савета све до сада.

По оцени Врховног касационог суда правилно је првостепени суд применио наведене одредбе Закона о удруженом раду, те је правилно утврдио да је ревидент носилац права коришћења на спорној непокретности, и стога у овом делу тужбени захтев ревидента усвојио. Такође је правилно одбио тужбени захтев ревидента којим је тражио да се утврди право власништва на спорној непокретности, јер је у поступку утврђено да ни правни претходник који је располагао друштвеном имовином није био власник те имовине, већ само носилац права коришћења, па није могао на правне следбенике да пренесе више права од оног које је имао.

Врховни касациони суд је оценио да је ревизија тужиоца основана па је одлучио као у изреци, на основу члана 405. став 1. и 407. став 1. ЗПП.

Одлуку о трошковима поступка Врховни касациони суд је донео на основу члана 161. став 2. ЗПП. С обзиром на чињеницу да је апелациони суд преиначујући пресуду првостепеног суда обавезао ревидента да заједно са осталим тужиоцима солидарно исплати трошкове првостепеног и жалбеног поступка туженима, а са ревизијом је делимично успео, Врховни касациони суд је искључио тужиоца од ове солидарне обавезе преиначењем одлуке апелационог суда и у делу којим је одлучено о трошковима поступка.

Међутим, Врховни касациони суд је оценио да је првостепени суд правилно применио одредбу члана 149. став 2. ЗПП када је одлучио да свака странка

сноси своје трошкове поступка. Ревидент није поставио захтев за трошкове ревизијског поступка, те му се исти не досуђују применом члана 159. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**